

Vincesz Mudrou

A demokrácia áldozata

Ma már meg sem találnád, hogy ki volt az, aki először ejtette ki ezt a rettenetes szót: demokrácia. Most ül az a bestia az odújában, minden neszbe beleremeg, és még akkor sem bújjik elő, ha nagyon kell. De bárki is volt az a nyomorult, egy biztos: hogy ezt a szót a szomszédos Nagy Mocsárból hozta be. Abban az időben a szomszédoknál már tombolt a demokrácia, és ahelyett, hogy az esős évszakra készültek és megfelelő odúkat készítettek volna, az ottani állatok csak a szájukat jártatták mindenféle nagygyűléseken, majd pártokra osztódva hosszasan veszekedtek és üres fenyőtobozokat vágtak egymáshoz.

Ma a demokráciáról már említést sem tesz senki, de hat évvel ezelőtt mint-ha valami mámor uralkodott volna el a Fehér Erdő lakóin. Mind kimásztak a barlangjaikból és odúikból, dörzsölték még álmos szemüket, és hangosan szidalmazni kezdték szegény Oroszlánt – az itteni világ urát –, sajtószabadságot, magántulajdont és demokratikus választásokat követelvén tőle.

Az Oroszlán persze ordíthatott volna egy nagyot, a nagyhangúak közül akár szét is marcangolhatott volna valakit, de rajta is erőt vett valami bódulat. Csak ült a barlangjában, mézbort kortyolgatott, fél füllel hallgatta a hangzavart, amit a Halhatatlan Majomkenyérfától sodort hozzá a szél – onnan, ahol azok a kiabálók általában gyülekezni szoktak. Végül az itteni világ ura megelégedte a szüntelen gyűléseket, és elrendelte, hogy szervezzék meg egy „Állati hírlap” kiadását és az erdei rádió mindennapi adásait. (Zárójelben megjegyezzük, hogy amikor az újság nagy példányszámban és jó minőségű papíron kezdett megjelenni, az elektronikus médiával azonnal gondok támadtak: a rádió úgy döntött, hogy egy órát biztosít az ordibálóknak. Mivel a rádióközpont az említett majomkenyérfa üregében volt, a mikrofonszónoklatok szerelmesei egymással versengve másztak fel rá.) És tessék, az egyik tömegverekedés során a nyughatatlan Borznak kiszakítottak egy darabot a füléből, a villás farkú Sirálynak pedig, aki az erdei rádió állandó munkatársa volt, kitépték a fél farkát. Ekkor a fa ürege elé odaállítottak két medvét, akiknek csak sorjában volt szabad a szónokokat a mikrofonhoz engedniük, a hangszóróhoz pedig odaültették a foltos Fakopáncsot, aki kikapcsolta az adást, ha valaki a megengedettnél tovább beszélt.

Ily módon a szólásszabadság biztosítva lett. A teljes értékű demokráciához már csak a privatizáció volt hátra, és a Fehér Erdő új ura választását kellett megszervezni. Bizony vakarhatta az Oroszlán már ritkuló sörényét: próbált csak meg privatizálni, például a fenyőtobozokat...

Időközben a Halhatatlan Majomkenyérfánál az indulatok egyre inkább felizzottak. A demokraták elkergették a hangszórótól a foltos Fakopáncsot, helyére a Feketerigót ültették, és már nem egy órán át, hanem éjjel-nappal mondták mikrofonba a beszédeket, választásokat követelve. Végül, mikor már belerekedtek, a barlanghoz vonultak, a tömeg ott skandálta, hogy követeli „a pártállami Oroszlán” lemondását. Bár a barlang előtt ott ült az őrség egytucatnyi sa-

kálja, az örök csak a legyek után kapkodtak, lustán vakaróztak, és nyilvánvalóvá tették, hogy az uruk védelmére kelni egyáltalán nincs semmi kedvük.

Nemsokára az Oroszlán, nagy sóhajtással, kiírta a választásokat. „És ha nem választanak meg?” – mintha megfordult volna az állatok királyának fejében a gondolat, de azonnal el is hessegette.

Aggodalomra valóban nem volt semmi ok. A legfőbb Sakál elhozta azoknak a listáját, akik a majomkenyérfánál kiabáltak: kiderült, hogy ez a lista nem is olyan hosszú. Ráadásul a Hód – az „Állati hírlap” főszerkesztője – közvélemény-kutatást végzett a Fehér Erdő lakosai között, és kiderítette, hogy az erdő mai urának egyszerűen nincs konkurensa. De azért a bizonytalanság szilánkjai csak piszkálták az oroszlánlelket. A választások első fordulójának előestéjén felhívta régi barátját, a mocsári Macskát, aki a Nagy Mocsárnak volt a lakója, és szintén nagy kedvelője volt a mézbornak. A Macska még aznap meg is jelent nála, elfogyasztott egy hordónyi mámorító italt, és borgózós hangon, az Oroszlánt átkarolva mondta: – Ne félj semmit, Leókám... Á, hát micsoda választások... Bődülj rájuk egypárszor, hogy mindnek a hideg fusson végig a hátán...

A Nagy Mocsárban minden hatalmas nagy volt. A mocsári Macska is akkorára nőtt, mint egy oroszlán: fekete képű, féktelen, kerek sárga szeme óriási, farka folyton pakurától foltos. A Nagy Mocsárban szintén oroszlán volt az uralkodó, de beteg, és már az eszét is elitta. A mocsári Macska ki is használta ezt: más macskákkal együtt lopkodta az uraság tulajdonát, leginkább a kőolajszármazékokat – így piszkította mindig be a farkát és a fülét.

A baráti szavak megnyugtatták Leót. Búcsúzóul ittak még egy-egy hordó mézbort, átölelték egymást, a Hód – az „Állati hírlap” főszerkesztője – ezt a pillanatot lencsevégre is kapta, hogy másnap lehozza az újságban.

Másnap már hajnalban ki voltak ragasztva az újság példányai – az emlékezetes fényképpel – a fákra, azonban senki sem olvasta. Mindenki a Halhatatlan Majomkenyérfához loholt, ahol a hangszóróból – szintén kora reggeltől – az egész teret az „Édes, gyengéd kis állatom” c. (Csehov „Dráma a vadászaton” c. kisregényéből készült) film zenéje töltötte be, és ahol ott lógott, biztonságosan a körülérhetetlen fatörzshöz rögzítve, a vörös szavazóurna.

A Fehér Erdő eseményeit leírandó, nem véletlenül választottuk a mese műfaját. Hiszen csak egy mesében eshet meg, hogy az állatok királyát választásokon megelőzi, ráadásul nagy fölénnyel, valami Hangyászsun, akiről senki még csak nem is hallott.

De még hátravolt a második forduló, és az Oroszlán, aki két napig ivott, mint a kefekötő, a harmadik napon, anélkül hogy másnaposságát elűzte volna, összehívta a barlangjába a választási stábját.

A Fehér Erdő Ura az asztalfőn ült és kérdő tekintete átfúrta alattvalóit. Jobbján a szürke Farkas mocorgott a székén – ő volt a választási stáb vezetője. Ugyanez a Farkas még az egészen közeli múltban is éhenkórász csavargó volt, összeverve járta az erdőt, az elmúlt télelőn pedig, teljesen átfázva, a közösségi raktárról ellopott egy báránybundát. Az örök elfogták, szerencsétlent bírósági eljárás fenyegette, de, mint ez gyakorta előfordul a Fehér Erdőben, a tolvaj végül is nem a bíróságon kötött ki, hanem az Oroszlán hivatalában. Azóta a Farkasra rá sem lehet ismerni. Szőre fényessé tisztult, pofája kikerekedett,

ráadásul cilindert hordott. Valahol az erdő szélén találta, tekintélyét megalapozandó hetykén a bal fülére csapta, amiért aztán Kapitalistának kezdték nevezni.

A szürke Farkassal szemben az Oroszlán tanácsadója, a Menyét ült, aki arról volt híres, hogy farkával söprögetve tüntette el a saját nyomait. Az Oroszlán azonban igyekezett rá se nézni a tanácsadójára: a Menyétet a Nagy Mocsárból küldték ide, és kémkedett a gazdája után. Az Oroszlán tudta ezt, de nem tehetett semmit. A szomszédok ellen nem tehetsz semmit, náluk még a macskák is akkorák, mint egy tigris.

Kicsit távolabb ültek, farkukat behúzva, a Hód a Legfőbb Sakállal, és még egyptár hiéna – az erdei parlament képviselői.

– Na mi van...? Így fogunk ülni, néma csendben? – bökte ki az Oroszlán, az alattvalóit figyelve. Mindenki csak a fejét lehajtva ült, mire az Oroszlán mellső lábával odacsapott az asztalra, de úgy, hogy semmi jót ne várj: – Kicsoda ez a Hangyászsün? Honnan pottyant ide?

Nyomasztó csend lett úrrá, amit csak az oroszlánfarok zavart meg, ahogy a padlón dübörgött. Nem tudni, meddig tartott volna ez a hallgatás, de a szürke Farkas köhintett egyet, megigazította cilindrerét és kisímított egy apró betűkkel teleírt nyírfaháncstekercset.

– Egyszerű hangyász... *Myrmecophaga tridactyla* – silabizálta ki nehezen a Farkas, majd fújta egy nagyot. – Testhossza 120 centiméter, súlya 22 kilogramm. A pofája hosszúkas, csőszerű.

– Súlya 22 kilogramm – szólt közbe az Oroszlán, sanyarú mosollyal ingatva a fejét. – Nekem a heréim többet nyomnak...

Megint csönd uralkodott el, majd az Oroszlán, a foteljében terpeszkedve, jó nagyot ordítva kérdezte: – Legalább el tudjátok képzelni, micsoda egy senkire bízunk a sorsunkat!

– A nyelve 60 centi hosszú – szólalt meg a Hód, miközben a tarkójáról törölgette a vizet. – Úgy tudja használni, mint egy cséphadarót. Halljátok?

Mindenki a fülét kezdte hegyezni. Messziről idáig visszhangzott az erdei rádió. Egy visító valaki beszéde hol felerősödött, hol elhalkult, mikor egy-egy magasabb hangba belebicsaklott. Csak egy-egy szót lehetett kivenni.

– És mit mond abban a beszédében? – kérdezte az Oroszlán.

– Ígéreteket szór – bökte oda a Hód. – Mostantól, azt mondja, nem kell majd sem vadászni járnai, sem a vízhez, inni: mindenkinek lesz eledele és vize is.

– A mennyekből fog lehullani mindez? – hümmögött az Oroszlán. Ahogy meghallotta, milyen badarságokat beszél az ellenfele, az állatok királya rögtön jó hangulatra derült, elégedetten vakarta meg szőrös mellét. – És a választók hitelt adnak ennek a fecsegésnek?

– Hisznek neki! – válaszolták kórusban az alattvalói. – Egész életükben csak az odúikba húzódtak, és tessék, most mind előbújtak... és tátott pofával hallgatják.

Az Oroszlán képéről lehervadt a mosoly, a képe látható módon széltében nyúlt meg. Csak most esett le a főnöknél, hogy micsoda veszélyes versenytársat állított útjába a kiismerhetetlen sors. „A Macskával kell beszélni, lehet, hogy tud valamit segíteni” – fordult meg az Oroszlán fejében, és már fel is állt a helyéről.

Egy szót se szólva alattvalóinak, átment a barlang túlsó végébe, ahol a telefon volt, és már fogta is a kagylót. Sokáig nem kapcsolták a Nagy Mocsá-

rat, majd a Macska elégedetlen, rekedt hangja remegtette meg a membránt: – Halló.

– Hallottad, mi történt minálunk? – kérdezte idegesen köhécselve az Oroszlán.

– Hallottam – mordult egyet a Macska, és sóhajtott. – Ne haragudj, testvérem, de semmivel nem tudok segíteni. Felébredtek a kardfogú tigrisek, hatalomra törnek nálunk. Ők támogatták meg a te ellenfeledet is... – a drót túlsó végén még mondtak valamit, de az Oroszlán már nem hallgatta meg, elkáromkodta magát és lecsapta a kagylót. A háta mögött megvillant egy ideges árnyék: a Menyét, aki kihallgatta a beszélgetést, most kígyóként surrant ki a fal mellett.

Mintegy óra múlva, miután szürcsölt valamennyi mézbort, az Oroszlán viszsza ment az asztalhoz, de nem talált ott senkit sem az alattvalói közül.

– Hé, hol vagytok? – kiáltotta el magát elégedetlenül, és a lusta visszhang lassan elhalt a barlang túlsó végében. Felindultan lépett ki a barlang elé, és akkora bógést eresztett meg, amekkorát csak bírt, mire a legközelebb eső bokorból a Borznak, az erdő legfőbb ordibálójának elégedett pofája bújt elő.

– Mi van, vége az uralkodásodnak? – A Borz valamit evett éppen, szeme csillogott a boldogságtól. – A szolgálid az új gazdához menekültek. Tessék, ott az erdőszélen rendeztek találkozókat nekik. Kapnak tőle rendszeren, egész időig hallatszik.

– Hogyhogy, megléptek? – suttozta maga elé az Oroszlán, és fenekére hupant, a forró homokba.

Már a nap is bebújt a majomkenyérfa árnyékába, az esti szellő már a hátát simogatta, de az Oroszlán még mindig ott ült és gondolkozott – milyen förtelmes ez a világ, és milyen gyalázatos lények népesítik be.

...Az Oroszlán egész héten ki se lépett a barlangjából: aludt, mézbort ivott, majd megint aludt. Egyik reggel hangos káromlás ébresztette. Szerencsétlen, lassan szétnyitotta elnehezült szemhéját, de akit meglátott, nem a Varjú volt, hanem a villás farkú Sirály – ott ült az üres mézboros hordó peremén és tolaszkodott.

– Kár-r – krákolta a Sirály, amikor észrevette, hogy a volt nagyúr felébredt álmából. – Hívat a Menyét. A Korhadat Fatönknél fog várni öt órákor.

Az Oroszlán kétségbeesésében ásitott egyet, és, mivel nem tudta, mit válaszoljon, megkérdezte: – Te meg mért idegen nyelven pofázol?

– Bevezették a két nyelvűséget – így a vendég, és kirepült a barlangból.

Az Oroszlán újból ásitott, majd összeráncolta a homlokát. Az állatok királya, legyen bár nyugalmazott, nem szaladhat csak úgy, ha hívatja valaki, ugyanakkor jó lett volna megtudni, hogy miért is hívják. És az Oroszlán, arra gondolván, hogy bizonyára valamilyen hivatalt ajánlanak majd neki, felkerekedett.

Útközben egy fura, fehér fejű alakra lett figyelmes, aki sántítva totyogott egy göcsörtös botra támaszkodva. Közelebb érve ismerte csak fel a Borzot – az erdő legfőbb demokratáját. A Borz feje gézpólyától volt fehér, bal lába pedig fel volt kötve.

– Ki tette ezt veled? – döbönt meg az Oroszlán.

– S-sakálok... – fújta ki a levegőt a Borz, jobbra pillantva a válla fölött, a Halhatatlan Majomkenyérfa felé.

„Amíg én uralkodtam, senki sem bántott” – akarta mondani az Oroszlán, de ebben a pillanatban kelt életre az erdei rádió a Halhatatlan Majomkenyérfán, és

a Sirály varjú-nyelven kezdett csivitelni: – Ma a Fajd, az a Süket, a vendégünk. Elmondja, miként fogadták önáluk, az aljnövényzetben, az Összvadállati választásokon nyertes Gazda kezdeményezéseit arról, hogyan teremtsünk rendet az erdőben...

Az Oroszlán és a Borz összenéztek, megcsóválták a fejüket, és elindultak, ki-ki a dolgára.

...Az utolsó héten sok minden változott meg az erdőben. Például a volt tanácsadóra rá sem lehetett ismerni. Azelőtt folyton a főnök körül forgolódtak hason csúszva, most pedig szemtelen képpel ült a Korhadt Fatöngön, és csak a lábát lógázta.

– Azt üzenik neked, hogy maradj nyugton és ne jártasd a pofád – vetette oda köszönés nélkül a Menyét.

Az Oroszlán egy igazán jóindulatú lény volt, sosem mutatta ki a karmait, de ezek most maguktól is előmeredtek puha párnáik közül. A Menyét észre is vette ezt, így hát eresztett egy jó bűzöset, és eltűnt az Oroszlán szeme elől.

– Ha meg fecsegni fogsz, kitépkedjük a bajuszodat és csomót kötünk a farkadra – kiáltott még vissza az egykori tanácsadó, és a környező bokrokban egy nagy sakálhorda kezdett mozgolódni.

A bűzre odarepültek a legyek. Szemébe ültek, orrát csiklandozták és a hátán mászkáltak, hogy csupa viszketés volt. Az Oroszlán odavágott az oldalára a farka bojtjával és megrázta bozontos sörényét, hogy elhessegesse őket. Amit mondott, azt pedig még sokáig ismételték a Fehér Erdő lakói:

– Mi a f...nak kellett nekem ez a demokrácia?

Bárász Péter fordítása